Перший тур президентських виборів у Польщі: політико-правова аналітика та виклики для України

Віктор Бедь,
НДІ стратегічних та політико-правових досліджень
Карпатського університету імені Августина Волошина

I. Результати першого туру: політичний ландшафт і ключові кандидати

18 травня 2025 року у Польщі відбувся перший тур президентських виборів. Жоден із кандидатів не здобув понад 50% голосів, що означає проведення другого туру, який має відбутися 1 червня. Найбільшу підтримку отримали:

Рафал Тшасковський – мер Варшави, кандидат від ліберальної коаліції «Громадянська платформа» (PO), отримав 31,36% голосів.

Кароль Навроцький – історик, кандидат від правоконсервативної партії «Право і справедливість» (PiS), набрав 29,54% голосів.

Третє місце посів Славомір Менцен з партії «Конфедерація», який отримав 14,82% голосів. Його електорат може стати вирішальним у другому турі.

Явка виборців склала 67,31%, що свідчить про високу зацікавленість польського суспільства у виборах.

II. Геополітичний контекст: вибори у тіні війни та європейської інтеграції

Вибори проходили на тлі повномасштабної війни Росії проти України, зростаючих загроз з боку авторитарних режимів та спроб інформаційного впливу з боку Кремля на польське суспільство.

Москва традиційно прагне послабити євроатлантичну єдність, граючи на внутрішньополітичних суперечностях у Польщі — зокрема, між консервативним електоратом та проєвропейськими силами.

Другий тур президентських виборів у Польщі відбудеться 1 червня 2025 року. Це підтверджено офіційним повідомленням Державної виборчої комісії Польщі (Państwowa Komisja Wyborcza) .

У другому турі змагатимуться:

Рафал Тшасковський – мер Варшави, кандидат від ліберальної коаліції «Громадянська платформа» (PO), який у першому турі отримав 31,36% голосів.

Кароль Навроцький – історик, кандидат від правоконсервативної партії «Право і справедливість» (PiS), який набрав 29,54% голосів у першому турі.

III. Позиція кандидатів щодо України

Рафал Тшасковський:
- Підтримує інтеграцію України до ЄС і НАТО.
- Виступає за надання військової та фінансової допомоги Україні.
- Наголошує на необхідності спільної європейської політики безпеки.

Кароль Навроцький:
- Виступає за «реалістичну політику» щодо України.
- Вважає, що Україна повинна визнати відповідальність за події на Волині перед вступом до ЄС і НАТО.
- Підтримує ідею мирного врегулювання війни, але з урахуванням інтересів Польщі та Європи.

IV. Вплив на майбутнє українсько-польських відносин

Залежно від результатів другого туру, можуть змінитися акценти у:
- Міждержавному стратегічному партнерстві – глибина підтримки України може варіюватися.
- Військово-технічній співпраці – можливі зміни в обсягах допомоги.
- Підходах до питань історичної пам'яті – можливі нові дискусії щодо спільної історії.
- Енергетичній та транскордонній політиці – можливі коригування в залежності від політичного курсу.

Україна має зберегти активну комунікацію з усіма політичними силами Польщі, апелюючи до спільної безпекової мети — зупинення агресії Російської Федерації.

V. Висновки та рекомендації для України

Інтенсифікувати політичний діалог із провідними кандидатами та їхніми командами до другого туру.

Продовжувати зміцнювати міжурядове співробітництво, незалежно від політичної кон'юнктури у Варшаві.

Розвивати комунікацію на рівні громадянського суспільства, істориків, аналітичних центрів для зменшення впливу спекулятивних тем.

Активно протидіяти російським інформаційним провокаціям у польському медіапросторі.

Уникати офіційної політизації історичних питань у критичний момент — особливо перед другим туром — аби не створювати приводів для деструктивного впливу Російської Федерації.

Незалежно від результату другого туру, Польща залишається стратегічним партнером України. Українська дипломатія має діяти на випередження, зміцнюючи двосторонні зв'язки, розвиваючи нові ініціативи в безпековій, освітній, релігійній та гуманітарній сферах, із фокусом на взаємну повагу, прагматизм і спільне майбутнє у Європі.

Джерела:

1. Państwowa Komisja Wyborcza. Wybory Prezydenckie 2025 – Wyniki I tury. https://wybory.gov.pl
2. Reuters: Polish presidential election a 'yellow card' for Tusk government. https://www.reuters.com/world/europe/polish-presidential-election-yellow-card-tusk-government-2025-05-19/
3. The Guardian: Donald Tusk: next two weeks will 'decide future of Poland'. https://www.theguardian.com/world/2025/may/19/donald-tusk-next-two-weeks-will-decide-future-of-poland
4. Wikipedia: 2025 Polish presidential election. https://en.wikipedia.org/wiki/2025_Polish_presidential_election